

09.04.2019

La Nr.

Nr. 04-2/3

din

Parlamentul Republicii Moldova

**Propunere de modificare a legislației în temeiul
art.27 al Legii nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului
(Ombudsmanul)**

Potrivit art. 27 lit. a) al Legii nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), în scopul perfecționării legislației în domeniul drepturilor și libertăților omului, Avocatul Poporului prezintă subiecților cu drept de inițiativă legislativă propuneri și recomandări de perfecționare a legislației în vederea eliminării cauzelor și condițiilor ce creează premise pentru încălcarea drepturilor și libertăților omului.

În cadrul exercitării mandatului Avocatul Poporului a considerat că unele categorii de persoane, cum ar fi victimele represiunilor politice, care locuiesc în Republica Moldova sunt dezavantajate în raport cu semenii săi din motiv că beneficiază de pensie în alt stat.

Conform art.1 al Legii nr.121 din 03.05.2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație: ” Se stabilește, începînd cu 1 mai 2001, o alocație lunară de stat unor categorii de populație din rîndul beneficiarilor de pensii sau de alocații sociale de stat, stabilite conform legislației naționale, și familiilor lor. Categoriilor de persoane menționate la art.2 pct.3), 5), 7) și 8) alocația lunară de stat se stabilește indiferent de faptul dacă sînt sau nu beneficiari de pensii ori alocații sociale de stat.”.

Potrivit normei vizate, excepția stabilită în art.1 din Legea nr.121 din 03.05.2001 nu se răsfrînge și asupra victimelor represiunilor politice, deoarece aceste categorii de persoane sunt stipulate în pct.9 al art.2 din Legea vizată.

Din motiv că victimele reabilite ale represiunilor politice nu sunt specificate în art.1 al Legii 121/2001, acestea nu beneficiază de protecția socială reglementată de Legea vizată.

Respectiv, cetățenii Republicii Moldova, victime ale represiunilor politice, cărora li s-a stabilit și li se acordă pensie sau alocație în alt stat decît Republica Moldova nu pot pretinde la stabilirea și plata alocației lunare menționate.

Avocatul Poporului accentuează că Parlamentul Republicii Moldova, condamnând în mod hotărât represiunile politice săvârșite de organele de stat administrative, judiciare și extrajudiciare în perioada regimului totalitar și încălcarea gravă de către aceste organe a normelor de drept și morale, și în scopul reabilitării victimelor represiunilor, reintegrării lor în drepturile politice, sociale și cetățenești, compensării pagubelor materiale pricinuite, precum și lichidării altor consecințe ale samavolniciei regimului totalitar, a adoptat Legea nr. 1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Așadar, odată cu acordarea statutului de victimă a represiunilor politice, în temeiul art. 2 din Legea 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, statul și-a asumat angajamentul să reabiliteze, să reintegreze victimele represiunilor politice în drepturile lor politice, sociale și cetățenești, precum și să le compenseze pagubele materiale survenite în urma samavolniciei regimului totalitar.

În consecință, însăși faptul că persoana a fost recunoscută victimă a represiunilor politice prezumă dreptul de a beneficia de măsurile de protecție socială specială stabilite, fără nici o diferențiere fondată pe anumite criterii.

Din acest punct de vedere, Avocatul Poporului consideră, că Legea nr. 121 din 03.05.2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație necesită a fi modificată pentru a asigura realizarea deplină a dreptului la asistență socială tuturor victimelor represiunilor politice.

Mai mult ca atât, Legea vizată în redacția actuală generează obstrucționări în mecanismul de implementare a acesteia și ulterior în realizarea practică a dreptului la asistență socială.

Din aceste considerente, Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor lunare de stat unor categorii de populație¹, impune victimelor represiunilor politice cerința de a fi beneficiar de pensie sau alocație, stabilite conform legislației naționale, pentru a i se stabili dreptul la alocație lunară de stat.

În legătură cu acest fapt Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost atenționat asupra problemei privind ținerea evidenței persoanelor care locuiesc pe teritoriul Republicii Moldova și beneficiază de pensie în alt stat², precum și de

¹ Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor lunare de stat unor categorii de populație, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.470 din 2 mai 2006;

² Propunerea de modificare a legislație nr. 03-11/3 din 27.07.2018, adresată Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;

problema ce ține de realizare a dreptului persoanelor cu statut de victimă a represiunilor politice de a beneficia de alocații lunare de stat³.

Atenționăm asupra faptului, că anterior Avocatul Poporului a fost informat că în baza de date a Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoanele beneficiare de pensie din alte țări nu stau la evidența instituțiilor naționale și, respectiv, nu au statut de pensionar. Acest fapt îngrădește drepturile constituționale ale cetățenilor Republicii Moldova, cum ar fi dreptul la asigurare medicală obligatorie sau dreptul la protecție socială.

Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității⁴ s-a expus pe un caz similar, care a fost calificat drept discriminare directă, deoarece petiționara (persoană cu dizabilitate) a fost tratată mai puțin favorabil prin comparație cu alți cetățeni cu dizabilități domiciliați în Republica Moldova, din cauza că a optat pentru stabilirea pensiei în Federația Rusă. Tratatul mai puțin favorabil se manifestă prin faptul că Casa Națională de Asigurări Sociale a radiat-o din lista persoanelor care urmează a fi asigurate medical din contul statului, fiind nevoită să-și procure adițional polița de asigurare, deși este eligibilă pentru acest beneficiu în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni cu dizabilități cu domiciliul în Republica Moldova.

Reamintim că dreptul la protecție socială este un drept fundamental consfințit de un șir de acte internaționale, cum ar fi: Declarația Universală a Drepturilor Omului⁵; Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale, potrivit căruia „Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană la securitate socială, inclusiv asigurări sociale...”; Carta Socială Europeană Revizuită.

De asemenea, art.1 al Primului Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 reglementează: „Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de

³ Propunerea de modificare a legislație nr. 01-11/12 din 02.01.2019, adresată Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;

⁴ Decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității pe cauza nr.08/17 din 18.04.2017. Obiectul plîngerii se focusa pe alegerile discriminării în acces la servicii medicale manifestată prin dezactivarea poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală, ca rezultat al stabilirii pensiei pentru limită de vârstă în Federația Rusă.

⁵ Declarația Universală a Drepturilor Omului art.22: „Orice persoană, în calitate sa de membru al societății, are dreptul la securitatea socială; ea este îndreptățită ca prin efortul național și colaborarea internațională, ținându-se seama de organizarea și resursele fiecărei țări, să obțină realizarea drepturilor economice, sociale și culturale indispensabile pentru demnitatea sa și libera dezvoltare a personalității sale.”;

utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional...”.

Practica Curții Europene atestă că: „... noțiunea “bunuri” se poate referi atât la “bunurile actuale”, cât și la valorile patrimoniale, inclusiv creanțele, în temeiul cărora reclamantul poate pretinde că are cel puțin o “speranță legitimă” de a obține beneficiul efectiv al unui drept de proprietate.”. „Speranța legitimă” apare doar în cazul în care este bazată pe o dispoziție legală sau pe o dispoziție judiciară.⁶

În particular, toate persoanele care sunt recunoscute victime ale represiunilor politice au o “speranță legitimă” că pot beneficia de alocația specială.

Menționăm că, în cauza Broniowski c. Pologne⁷, Curtea europeană a constatat violarea art.1 al Primului Protocol adițional la Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din cauza lipsei unui mecanism efectiv de a asigura dreptul de a fi compensat pentru bunurile abandonate forțat din „teritoriile de dincolo de Bug”.

În lumina raționamentelor expuse supra, în temeiul art. 27, lit. a) al Legii nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul),

PROPUN:

Inițierea procedurii de completare a art.1 al Legii nr.121 din 03.05.2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație, cu pct.9), care vizează victimele reabilite ale represiunilor politice din perioada anilor 1917–1990.

Oficiul Avocatului Poporului își exprimă disponibilitatea de a contribui în continuare cu orice informație relevantă și asistență cu referire la chestiunea abordată pentru a asigura respectarea plenară a drepturilor omului în Republica Moldova.

Cu respect,

**Mihail COTOROBAL,
Avocat al Poporului**

Elena Draghici tel: 022 234-800

⁶ Corneliu Bîrsan „Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Comentariu pe articole”, pag.984-992;

⁷ AFFAIRE BRONIEWSKI c. POLOGNE (Requête no 31443/96), 2004,

file:///D:/EU%20doc/EU/Activitate/pentru%20control/represa%C8%9Bi%20politic/practica%20CEDO%20-%20victimele%20represiunilor%20politice/AFFAIRE_BRONIEWSKI_c%20polonia.pdf;

**MINISTERUL
SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**MINISTRY
OF HEALTH, LABOUR AND
SOCIAL PROTECTION OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2009, Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 2
Tel. + 373 22268818; Fax. + 373 22738781
e-mail: secretariat@msmps.gov.md
www.msmps.gov.md

2, Vasile Alecsandri street, Chisinau, MD-2009
Tel. + 373 22268818; Fax. + 373 22 22738781
e-mail: secretariat@msmps.gov.md
www.msmps.gov.md

15.07.2019 nr. 15/4127

la nr. CPS-9 nr. 17 din 01.07.2019

Dnei Elena Bacalu,
Președinta Comisiei parlamentare
protecție socială, sănătate și familie

Oficiul avocatului poporului

La solicitarea Comisiei parlamentare protecție socială, sănătate și familie CPS-9 nr. 17 din 1 iulie 2019 și solicitarea Oficiului avocatului poporului nr. 04-2/3 din 09 aprilie 2019 (parvenită prin intermediul Parlamentului), Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale informează că, a inclus în proiectul Planului de activitate al Guvernului pentru anii 2019-2020 propunerea de modificare a Legii nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație, în scopul extinderii dreptului la alocații lunare de stat pentru victimele reabilitate ale represiunilor politice din perioada anilor 1917 - 1990, indiferent de faptul dacă sînt sau nu beneficiari de pensii ori alocații sociale de stat.

Odată cu aprobarea planului respectiv, va fi inițiată elaborarea proiectului vizat.

SECRETAR DE STAT

Viorica DUMBRĂVEANU

Digitally signed by Dumbrăveanu Viorica
Date: 2019.07.17 11:23:50 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex.: Barcari, tel.:0(22)262165

Atentie! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000073-001, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.